

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Er det ikke den eneste befrielse i dag, at politikerne kommer og siger: Her er opgaverne, her er byrderne, I skal bære. Når I gør det, så står I vagt om vor frihed og folkelighed . . .“

Det er min overbevisning, at den danske befolkning i en så alvorlig tid som den, vi gennemlever, ikke vil være uvillig til at bære de nødvendige byrder, når den kan se, at de fordeles retfærdigt, og at der er en mening med dem, d. v. s. at de ikke alene tilsigter at betrygge vort lands eksistens som et frit land, men også sigter på en fortsættelse af den økonomiske genopbygning og på at udnytte befolkningens produktive evne fuldtud. Det er målet med regeringens lovforslag, og de er derigennem også en appel til befolkningen om at yde den bedst mulige indsats og en appel til rigsdagen om at samles om denne løsning.

Jeg skal med disse ord anbefale det foreliggende beslutningsforslag til hurtig og velvillig behandling her i det høje ting.

Axel Kristensen: Det er med den allerstørste beklagelse, at mit parti ser regeringen fremsætte sit forslag om overførsel af varer fra friliste til bunden liste. Forudsætningen for, at en frigivelse af handel og produktion kan gennemføres, er, at der ikke her føres en politik, der betyder to skridt frem og eet tilbage. Den mangel på tillid, dette medfører, gør fortsat frigivelse umulig i praksis, idet dispositionerne så ikke vil blive truffet udfra sunde økonomiske synspunkter, men udfra spørgsmålet, om jeg i morgen er forhindret i at få de varer, jeg kan købe i dag. Usikkerheden på dette område vil gøre, at alle vil holde for store lagre, både producent, grossist, detailhandler og forbruger. Befolkningen vil nemlig stadig spørge: Er det den sidste handling, eller hvad sker der i overmorgen?

Hvis så endda denne urimelige situation skyldtes uforudsete hændelser, ja, så måtte man finde sig i det, men det er jo slet ikke tilfældet. Der foreligger i dag i virkeligheden ikke noget nyt, noget, som man ikke vidste, inden rigsdagen sluttede sit arbejde i foråret. Regeringen har som grund til sin tøven med at tage de fornødne skridt anført, at først til august, omkring den 15. august — nu er det blevet et par dage tidligere —, ville man kunne have så megen klarhed over stillingen, at man kunne træffe de fornødne forholdsregler. Det, regeringen særlig ønskede at vide noget om, var betalingsbalanceordningen, høstens størrelse, be-

talingen af vor gæld og om prisudviklingen. Spørgsmålet om betalingsordningen og betalingen af vor handelsgæld kunne ikke medføre, at en udsættelse var rimelig, fordi det jo her ikke drejede sig om noget positivt, at skaffe balance ved hjælp af disse ting, højest om at få en udsættelse af betalingen, en rent midlertidig udsættelse, og det kan da ikke være det væsentlige. Det afgørende må da være balancen i vor økonomi, og der er ikke for disse to punkters vedkommende noget, der har forværret situationen, så at der herved kan skabes en akut krisesituation. Det må da være en fordel, at Marshallområdet er en enhed betalingsmæssigt set, og da også en fordel, at man har fået fastlagt vort betalingsforhold overfor England i modsætning til stillingen i foråret; her er i hvert fald ikke sket nogen forværring i forhold til foråret.

Så er der spørgsmålet om prisudviklingen, som går os imod, men det væsentlige, der er sket her, var jo allerede stærkt på vej dengang. Det var jo i høj grad Englands og det øvrige Europas devaluering overfor Amerika, der har medført dette forhold, og det skulle da heller ikke kunne medføre en så hovedkulds handling, som regeringen her stiller os overfor.

Tilbage bliver spørgsmålet om betalingsbalancen. Det er det, det drejer sig om, og her er efter min opfattelse altså ikke sket nogen afgørende forandring siden foråret. Ja, regeringen ville jo også vente på høsten, men det, at vi øjensynlig får en god høst, medens vi i foråret ventede en dårligere høst, skulle dog ikke kunne motiverer en udsættelse; det begriber jeg i hvert fald ikke.

Da vi dengang drøftede stillingen, oplyste handelsministeren, at handelsbalancen i månederne januar og februar havde været overordentlig ugunstig; der var et underskud udover det anslåede på ca. 75 mill. kr. for disse to måneder, altså forholdsmæssigt 450 millioner på et år. Jeg anførte dengang overfor ministeren, at denne enkelthed ikke kunne være afgørende i billedet, fordi begyndelsen af året altid er ringere end slutningen. De fem måneder, hvorfor der nu foreligger materiale for os, viser, at der i dem er en overskridelse på 130 mill. kr. Dette er efter min opfattelse ikke noget katastrofalt i forhold til den viden, vi havde i foråret, det er i hvert fald gunstigere end den stilling, vi stod i, da vi dengang drøftede forholdet.

For de fem måneder, vi kender, er betalingsbalancen 85 mill. kr. dårligere, end den gennemsnitlig skulle være efter balance-